

Pågående dödligt våld

Tekniska lösningar är bra men räcker det hela vägen?

BSL
BRANDSKYDDSLAGET

Polisen

Katrineholms förebyggande PDV arbete

- Brandskyddsslagets Kristoffer Rindhoff presenterar historia och tekniska lösningar för att skydda sig mot Pågående Dödligt Våld.
- Katrineholms kommun och Polisen presenterar en modell i det förebyggande arbetet med PDV i kommunen.

TEKNISKA LÖSNINGAR VID PDV (PÅGÅENDE DÖDLIGT VÅLD)

PDV är en benämning på när någon, ofta utan förvarning, attackerar en plats eller byggnad med syftet att slumpmässigt allvarligt skada så många som möjligt.

HISTORISKA TAKTIKER OCH LÄRDOMAR

Lockdown

- Övningar mot atombombsattacker.
- Under 1970-talet vidareutvecklades metoden i Kalifornien som en aktiv skyddsmetod mot "drive-by shootings" och yttre hot utanför skolbyggnader.
- Under 2000-talet skedde ett stort antal aktiva skolskjutningar i USA inne i skolbyggnader med ett stort antal döda. Den passiva inrymningsmetoden började studeras i takt med att attackerna blev lyckosamma för gärningsmännen.
- Malmö Latin (2 döda), Trollhättan (4 döda)
- Örebro Risberska (10 döda)

LÄRDOMAR USA

Statliga myndigheter i USA utgav 2013 en rapport

- Guide for developing high-quality school emergency operations plans 2013

Utvärdering:

- Prioriteten lockdown degraderas till alternativ nummer två efter förstahandsalternativet, aktiv utrymning
- Slutsatser kunde göras att ingen given taktik kan planeras då händelseförloppen sällan är densamma. Personer måste ha möjligheter att utöva flera olika taktiker.
- Rapporten får en dramatisk skiftning på hur man skyddar sig bäst mot en PDV-händelse och uttrycket "Run, Hide, Fight" myntas.

FEMA

RIKTLINJER I SVERIGE

- Skolverket utgav år 2014 ett stödmaterial [4] "Väpnat våld i skolan"
- Syftet var att öka medvetenheten kring olika strategier som kan bidra till att minska skadan vid en PDV-händelse.
- Skolverket rekommenderar dock inte skolor att genomföra utbildningsinsatser som inkluderar elever eller göra särskilda installationer

Lagar

- Barn har rätt till en trygg och säker miljö, det fastställs i Skollagen men också i FN:s konventionen om barnets rättigheter
- LSO och Arbetsmiljölagen reglerar att huvudmannen är skyldig att kartlägga risker, förebygga dessa, arbeta med säkerhet och krisberedskap.

PÅ GÅNG

- MSB har sedan år 2017 i uppdrag av regeringen att ta fram en nationell vägledning kring allvarliga våldsdåd. Arbetet sker tillsammans med Skolverket och Polismyndigheten.
- Lärarna och elever från årskurs 7 erbjuds en webbutbildning.
- MSB granskning visade att 73 procent av de 258 kommuner som svarat inte hade någon plan för att förebygga PDV.
- Idag inga direkta lagkrav på skyddsåtgärder mot en PDV-händelse.

MSB ny vägledning juni 2023

- Fly – Sök skydd – Larma
- Elever ska inkluderas i övning
- Tekniska installationer uppmuntras

Valdshandlingar med stora konsekvenser i skolan

En vägledning för skolledning, skolpersonal och säkerhetsansvariga

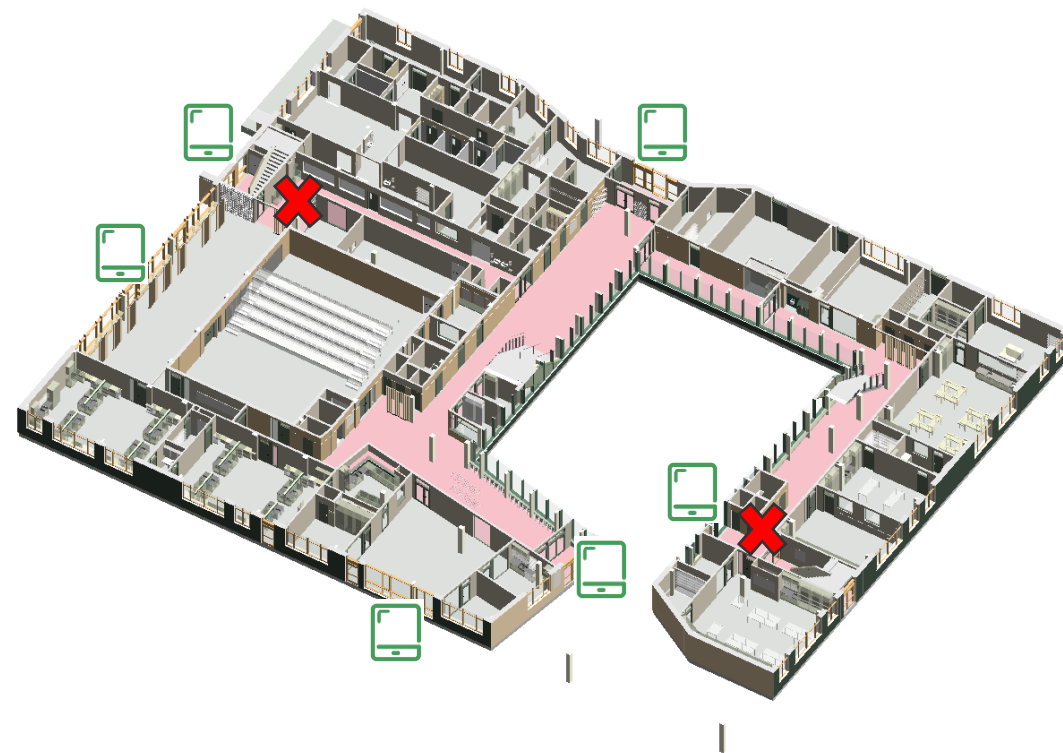
Scenarioanalys

Vid utrymning från de övre våningsplanen finns två internttrappor samt två utrymningstrappor. Dörrar i bottenplan till trapphusen utformas låsta från korridorssidan. Så att personer som väljer att fly från övre planen inte riskerar att gärningsmannen möter personer i trapphusen via access från bottenplanet, se rött kryss. ❌

Dörrar som kan stå upplåsta i passersystemet låses vid aktiverat PD access utifrån inte är möjligt, se ritning 📱

Personal- och polistagg funkar för access utifrån

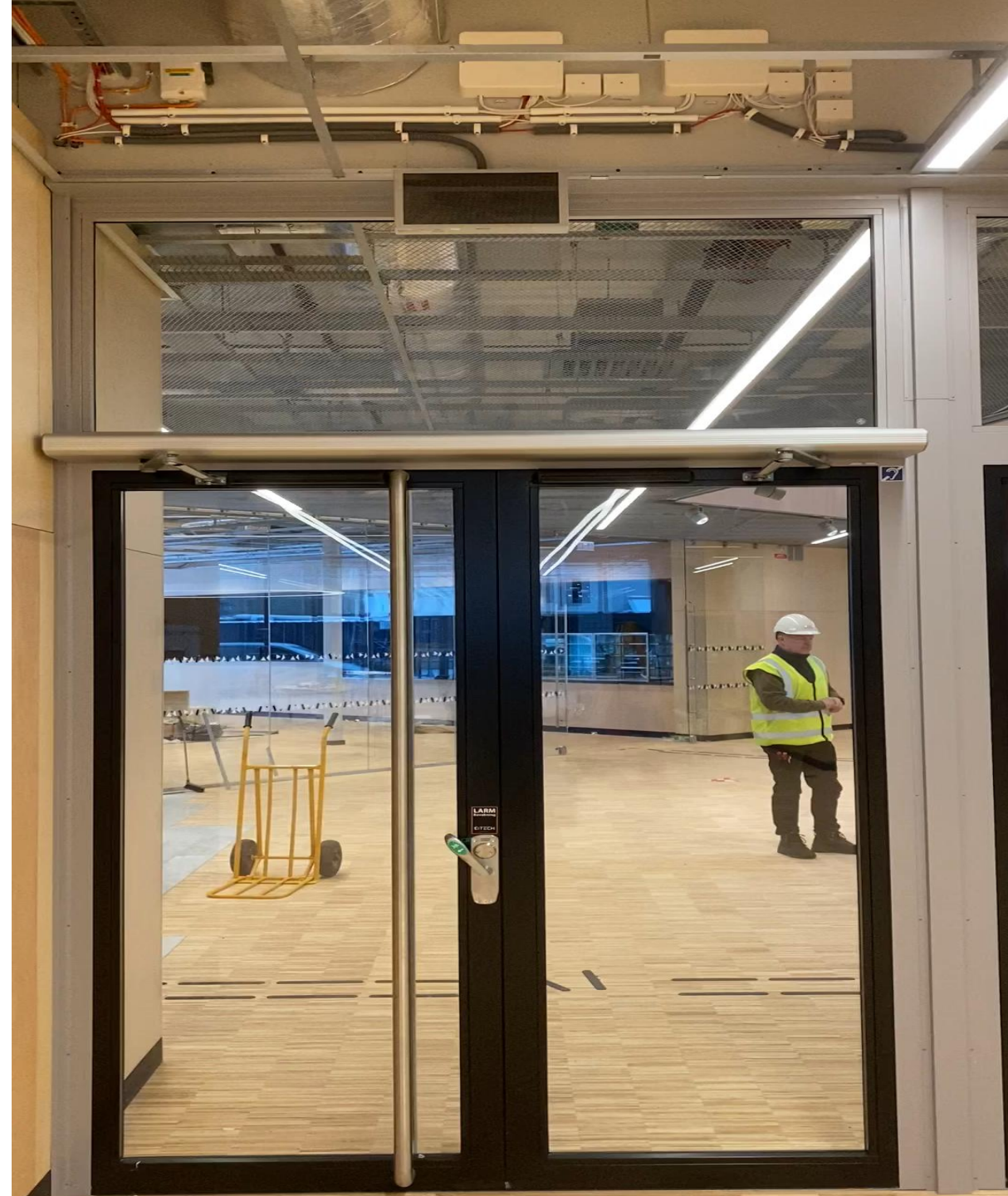

INFORMATIONSLARM

- Det är kartlagt att installation av ett informationssystem kan rädda liv genom att personer inte av misstag ouppmärksamt stöter på gärningspersonen i en pågående attack. (FBI)
- Tolkning av MSB:s utvärderingen av attacken i Trollhättan konstaterar även att personer hade kunnat räddats vid ett informationsmeddelande.

TEKNIKEN FINNS I VÅRA BYGGNADER

- Hotlarm
- Låsa yttre skalskydd
- Låsa inre skalskydd
- Polislarm
- Dynamisk utrymning
- Ta bort elevers taggar
- Lokal inrymning (saferoom)

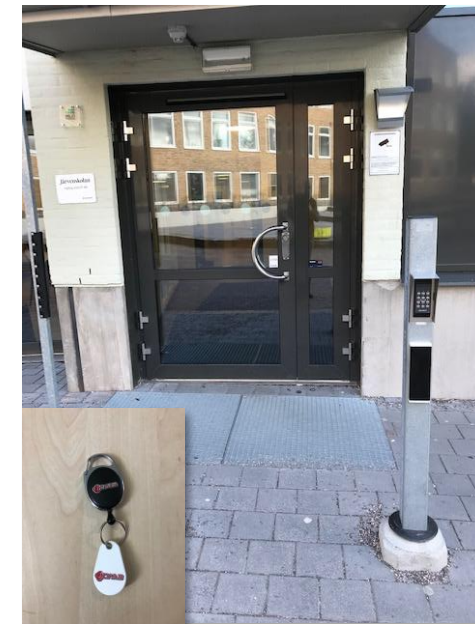

Katrineholms Kommuns PDV utbildnings modell

- Rutiner, fysisksäkerhet
- Information/ utbildning (Mental förberedelse)
- PDV besiktning
- Övning

MSB:s manual som grund

Larm,
kamerabevakning,
passersystem?

Steg 1

Skapa rutiner, inventera
och använda våra system
för fysisksäkerhet.

Polisen

Steg 2

Informera personal FLY, SÖK SKYDD, LARMA

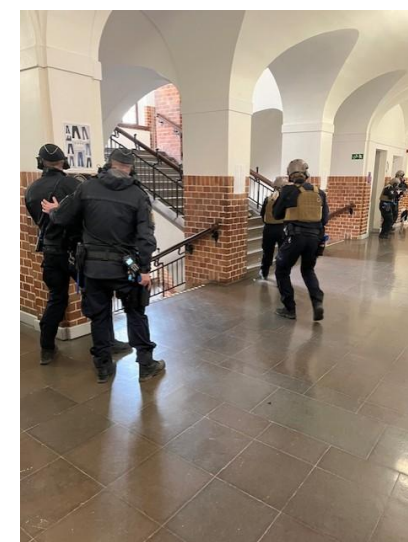
- Föreläsning med polisen. "Mental förberedelse"
- **Fly, sök skydd, larma** ska vara lika viktigt som att kunna utrymma vid en brand
- All personal inom Bildningsförvaltningen får utbildning i larmapplikationen och fly, sök skydd, larma. Gäller även kökspersonal, vaktmästare, städpersonal, socialtjänst mfl.
- MSBs material vid föreläsningar/ informationer

Fly - Sök skydd - Larma för skolan

Filmen riktar sig till skolledning, skolpersonal, politiker, säkerhetsansvariga och äldre elever. Den ger handfasta råd om vad man ska göra vid ett skolattentat.

Observera att den icke-animerade filmen inte är lämplig för yngre elever.

Polisen

Förebygga pågående dödligt våld - PDV

Framgångsfaktorer

1. Mental förberedelse
2. Tydliga rutiner
3. Förebyggande / upptäckande arbete

Steg 3

PDV besiktning

- Polis, KFAB, Säkerhetssamordnare och ledning.
- Polisen tittar på lokalerna utifrån ett ev PDV arbete på platsen och kommenterar ev brister.
- KFABs säkerhetstekniker är med som råd och stöd för ev åtgärder, kostnadsförslag mm

Steg 4

Övning

- Alla elever ska få utbildning och information vid varje skolstart.
FLY, SÖK SKYDD, LARMA
- Vi ska träna inrymning med elever och personal.
- Polis, Räddningstjänst och vaktbolag är observatörer.
- Information till vårdnadshavare är viktigt.
- Utbildningen ligger till grund för andra verksamheter i kommunen.

Framtiden katrineholm

- Pedagogiskt informationsmaterial för yngre barn? MSB?
- Avgränsningar, skyltar, regeringens skolsäkerhetskrav?
- Samverkad storövning blåljus i Katrineholm den 9/1 2026

TACK för oss!

tobias.sander1@katrineholm.se

tobias.karlsson@polisen.se

kristoffer.rindhoff@bsl.se